

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/64/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6819202335
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6819202335.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Galla a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Klaudie Koskovej, v spore žalobcu: V. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom trvale v Z. XXX, zast.: X. J. D., advokát so sídlom v Y., Z. X, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13 o zaplatenie 20 000,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 12C/6/2020-160 zo dňa 16. júna 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 1 000,- Eur do 3 dní po právoplatnosti rozsudku; vo výroku, ktorým žaloba žalobcu v prevyšujúcej časti o zaplatenie 10 000,- Eur ako nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom nesprávneho úradného postupu pre neumožnenie telefonického kontaktu žalobcu s obhajcom počas výkonu väzby bola zamietnutá; a v závislom výroku o trovách konania z r u š u j e a v tomto rozsahu vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd, ako súd prvej inštancie, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 000,- Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a zároveň rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania z prisúdenej sumy 1 000,- Eur v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bude určená výška trov. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia 20 000,- Eur s 5% úrokmi z omeškania ročne od 11.11.2019 do zaplatenia titulom nemajetkovej ujmy z dôvodu, že rozsudkom Okresného súdu Revúca sp. zn. 1T/73/2017 zo dňa 17.09.2018 bol odsúdený pre pokračovací zločin týrania zverenej osoby a blízkej osoby. Žalobca sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 20 000,- Eur z dôvodu nesprávneho úradného postupu orgánov verejnej moci v konaní vedenom na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 1T/73/2017. Náhrady nemajetkovej ujmy sa domáhal z dôvodu nesprávneho úradného postupu, keď mu bola odňatá možnosť telefonicky komunikovať s obhajcom v čase, keď bol vo výkone väzby, pričom porušenie uvedeného práva konštatovala aj verejná ochrankyňa práv SR vo svojom liste zo dňa 07.05.2018 a zároveň namietal nesprávny úradný postup spočívajúci v zbytočných priesťahoch v konaní pred súdom.

2. Okresný súd pokiaľ ide o neumožnenie telefonického kontaktu dospel k záveru, že konštatovanie verejnej ochrankyne práv zo dňa 07.05.2018 o porušení práva žalobcu na telefonický kontakt s obhajcom je dostatočné zadostučinenie v zmysle ust. § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom prihliadol na skutočnosť, že nebolo preukázané, že by mu porušenie tohto práva spôsobilo nejakú takú ujmu, pri ktorej by samotné konštatovanie porušenia práva nebolo dostatočným zadostučinením. V tejto časti preto žaloba o zaplatenie 10 000,- Eur za nesprávny úradný postup bola zamietnutá. Pokiaľ ide o žalobu v časti o zaplatenie ďalších 10 000,- Eur, ako nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje z dôvodu, že vo veci v konaní pred súdmi došlo k priesťahom, teda nezákonne bola obmedzená jeho sloboda, okresný súd ju považoval, pokiaľ ide o základ za dôvodnú v zmysle ust. § 9 ods. 1 zák. č.

514/2003 Z.z., teda že došlo k prieťahom v konaní, čo mal za preukázané aj odpoveďou podpredsedu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 20.08.2018 pod č. 1Spr S/31/2018, kde bolo konštatované, že z hľadiska celkovej dĺžky konania táto prekračuje medze primeranosti tohto konania, a preto sťažnosť bola považovaná za dôvodnú. Pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy okresný súd prihliadol na to, že žalobca neustále podával rôzne podania, čím sa konanie predlžovalo. I keď mu právo na podávanie týchto podaní nemožno uprieť, považoval za otázne, či toto právo nebolo aj zneužívané, keď napríklad podával žiadosti o prepustenie z väzby 05.12.2017, 08.12.2017, 12.12.2017, 19.12.2017, 17.01.2018, 02.02.2018, 27.02.2018, 22.03.2018, teda v krátkych časových intervaloch, kedy súd sa týmito podaniami musel zaoberať, resp. o nich rozhodovať. Súd tiež konštatoval, že nezistil následky v súkromnom živote (žalobca ani nenavrhol žiadne dôkazy v tomto smere), keď trestné stíhanie bolo práve pre spáchanie zločinu voči blízkej osobe, a to jeho družke A. I. a jej dcére. Čo sa týka závažnosti následkov vzniknutých v spoločenskom uplatnení, žalobca ich videl v tom, že ako policajta ho každý v obci poznal a bola mu znížená dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Toto však ničím nepreukázal, pričom nemožno prehliadnuť fakt, že bol aj právoplatne odsúdený, čo v očiach prevažnej časti verejnosti všeobecne spôsobuje takéto tvrdené zníženie vážnosti a dôstojnosti. Súd pri rozhodovaní vychádzal z oznámenia podpredsedu krajského súdu o tom, že vo veci došlo k prieťahom, pričom súdne konanie nie je kompetentný preskúmať okresný súd v konaní o náhradu škody, ale môže to len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti, resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prieťahy. Z uvedených dôvodov okresný súd podľa § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy za nesprávny úradný postup (prieťahy v konaní) a zaviazal žalovaného na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 1 000,- Eur, pričom v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP (zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok), kedy žalovanému priznal právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne z prisúdenej sumy, t.j. zo sumy 1 000,- Eur a nie zo žalovanej sumy. Žalobca bol čo do základu vo veci procesne úspešný, výšku priznanej náhrady objektívne nemohol predvídať, teda zamietnutie ohľadom určitej sumy nie je prejavom procesného úspechu žalovaného, ale iba dôsledkom úvahy súdu.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalobca aj žalovaný. Žalobca odvolaním napadol rozsudok okresného súdu, ktorým zamietol jeho žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy za nesprávny úradný postup, a to neumožnenie telefonického kontaktu s jeho obhajcom v čase, keď žalobca bol v rámci trestného konania vo väzbe. Žalobca považuje v tomto rozsahu odôvodnenie okresného súdu za nedostatočné a nepreskúmateľné, keďže je len stroho konštatované, že s prihliadnutím na všetky okolnosti nebolo preukázané, že by žalobcovi porušenie tohto práva spôsobilo nejakú takú ujmu, pri ktorej by samotné konštatovanie porušenia práva nebolo dostatočným zadosťučinením. Žalobca má za to, že namietaná časť rozsudku nespĺňa zákonom stanovené kritéria riadneho odôvodnenia tak, ako to ustanovuje Civilný sporový poriadok. Poukázal na to, že na pojednávaní dňa 16.06.2021 podrobne sa vyjadril k uplatnenej nemajetkovej ujme, a to práve v súvislosti s porušením jeho práv na telefonický kontakt s obhajcom, ktorý mu nebol umožnený v priebehu prípravného konania. Vo svojej výpovedi poukázal na to, že mu bola spôsobená značná nemajetková ujma, keďže aj posledný recidivista mohol telefonovať, kým žalobcovi to bolo zakázané. Ako policajt, ktorý 22 rokov dohliadal na zákonnosť a poriadok poznal svoje práva, vedel, že má právo na telefonický kontakt, no aj napriek tomu mu toto základné právo bolo nezákonne odňaté. Telefonický kontakt s obhajcom mu nebol umožnený v čase, keď bol v kolúznej väzbe a komunikácia prichádzala do úvahy jedine s ním. Nevedel tak prostredníctvom advokáta doplniť návrhy pri dokazovaní pred procesnými úkonmi a poskytnúť mu ďalšie potrebné informácie a skutočnosti, ktoré v konečnom dôsledku by mohli ovplyvniť rozhodnutie príslušného súdu v jeho trestnej veci. Uvedené pochybenie orgánu verejnej moci, teda výrazne negatívne ovplyvnilo aj jeho ďalšie konania, ktoré prebiehali súbežne, preto o to viac mu tento nesprávny úradný postup spôsobil značnú traumu a neznesiteľnú bolesť, s ktorou sa ťažko vyrovnáva a obáva sa, že sa s tým nedokáže vyrovnáť do konca života. V danom prípade verejná ochrankyňa práv jednoznačne konštatovala, že Ústav na výkon väzby a ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica zasiahol do jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie chráneného článkom 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, teda podľa jeho názoru má citované vyhlásenie rovnakú hodnotu a dôkaznú silu, ako prípis podpredsedu Krajského súdu v Banskej Bystrici 1SprS/31/2018 zo dňa 30.07.2018, v ktorom podpredseda Krajského súdu v Banskej Bystrici na základe žalobcom podanej sťažnosti na prieťahy v konaní konštatoval, že celková dĺžka jeho trestného konania na Okresnom súde v Revúcej pod sp. zn. 1T/73/2017 prekročila medze primeranosti tohto konania, a preto jeho sťažnosť považoval za dôvodnú. Porovnaním týchto dvoch dokumentov je možné dospieť k záveru, že v obidvoch prípadoch na to príslušné orgány konštatovali nesprávny úradný postup orgánov verejnej moci, napriek tomu však súd jeho žalobu v prevyšujúcej časti zamietol bez ohľadu na to, že podľa

názoru žalobcu aj v zamietavej časti bol preukázaný nesprávny úradný postup príslušného orgánu, a to práve listinou verejnej ochrankyne práv. Práve neumožnením telefonického kontaktu mu vznikla vážna ujma, ktorá mala značne negatívny vplyv nielen na jeho osobu, ale aj na prebiehajúce konanie. V tejto súvislosti uviedol, že súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nereagoval na zásadnú a relevantnú námietku súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú žalobcom, a preto tento nedostatok je potrebné považovať za prejav arbitrárnosti (svojoľnosti).

4. Žalobca vo vzťahu k priznanej náhrade nemajetkovej ujmy za prieťahy v konaní uviedol, že súd správne ustálil dôvodnosť žaloby v časti priznania náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú požadoval z dôvodov zbytočných prieťahov v trestnom konaní, za ktoré mu aj priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1 000,- Eur, ako to nepochybne vyplýva z prvého výroku napadnutého rozhodnutia. Žalobca odvolanie proti rozsudku okresného súdu, ktorým mu bola zamietnutá žaloba za nesprávny úradný postup spočívajúci v prieťahoch v konaní vedenom na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 1T/73/2017 v časti, v ktorej mu bola zamietnutá žaloba prevyšujúca 1 000,- Eur, odvolanie nepodal. Odvolaním však napadol rozsudok okresného súdu aj v závislom výroku o trovách konania. Navrhol rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť, zároveň priznať právo na náhradu trov konania, alternatívne navrhol napadnuté výroky citovaného rozsudku zrušiť a vec vrátiť v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie aj žalovaný. Rozsudok okresného súdu napadol vo výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 000,- Eur a vo výroku o náhrade trov konania. Žalovaný v odvolaní poukázal na to, že žalobca v rámci konania na súde prvej inštancie neprodukoval žiadne dôkazy, s výnimkou svojich subjektívnych tvrdení a je zrejmé, že neunesol dôkazné bremeno v súvislosti s požadovanou náhradou nemajetkovej ujmy z titulu namietaného nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Revúca v podobe zbytočných prieťahov v konaní sp. zn. 1T/73/2017. Žalovaný poukázal na to, že len samotné konštatovanie existencie nesprávneho úradného postupu nezakladá bez ďalšieho nárok na nemajetkovú ujmu, pričom súd prvej inštancie sankcionoval žalobcu za neunesenie dôkazného bremena absurdným spôsobom, a to tak, že mu priznal náhradu nemajetkovej ujmy len v rozsahu 1 000,- Eur z pôvodne žalobou požadovaných 20 000,- Eur. V konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá je konaním sporovým, žalobca, ktorý sa náhrady nemajetkovej ujmy domáha, musí uniesť bremeno tvrdenia, ako aj dôkazné bremeno, že mu nemajetková ujma v jednotlivých oblastiach života vznikla, a že na jej uspokojenie nie je postačujúcim zadosťučinením len konštatovanie porušenia práva. Žalovaný má za to, že protichodnosť záverov ku ktorým dospel súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku spôsobuje jeho zmätočnosť a vnútornú rozpornosť (nekonzistentnosť). Podľa názoru žalovaného je zrejmé, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nesplnenie tejto procesnej povinnosti by malo pri správnom posúdení veci zo strany súdu, bez ďalšieho viesť k procesnému neúspechu žalobcu, a teda k zamietnutiu žaloby, resp. uplatňovaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Nesprávne právne posúdenie je dané podľa názoru žalovaného tým, že súd prvej inštancie dôsledne nerozlišoval medzi konaním o náhrade škody v intenciách zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré je typickým sporovým konaním a prípadne nárokmi na náhradu majetkovej škody, resp. nemajetkovej ujmy ktoré žalujúca strana je povinná spoľahlivo preukázať, a osobitným charakterom konania podľa § 122 a nasl. zák. č. 314/2018 Z.z. o Ústavnom súde SR a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v rámci ktorého je ústavný súd oprávnený konštatovať porušenie ústavného práva strany sporu na bezprieťahové konanie a prípadne priznať aj primerané finančné zadosťučinenie, a to bez toho, že by bol samotný sťažovateľ povinný preukazovať existenciu nemajetkovej ujmy. Nárok na náhradu škody (vrátane nemajetkovej ujmy) spôsobenej nezákonným rozhodnutím/ nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci uplatniteľný podľa zák. č. 514/2003 Z.z. stojí mimo rámca nároku na primerané zadosťučinenie za porušenie základného práva a na jeho oprávnenosť je potrebné preukázať vznik nemajetkovej ujmy, teda následky vyvolané porušením práva. V konaní o náhradu škody/ nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. žalobca znáša dôkazné bremeno preukázania vzniku ujmy (následkov), ktorá mu mala byť v dôsledku nezákonného rozhodnutia/ nesprávneho úradného postupu spôsobená. K rovnakému záveru dospel vo svojej rozhodovacej činnosti Najvyšší súd SR, napríklad v uznesení zo dňa 29.05.2014 sp. zn. 2Cdo/273/2013. Podľa názoru žalovaného žalobca nepreukázal existenciu nemajetkovej ujmy pri zohľadnení zákonom stanovených kritérií v zmysle § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. Žalovaný sa zároveň odvolal aj voči rozsudku okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania. Podľa názoru žalovaného pre rozhodovanie o náhrade trovách konania v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku už nie je podstatné, či výška plnenia závisela od úvahy súdu. Žalovaný navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že odvolací súd žalobu voči žalovanému v odvolaní napadnutej časti zamietne, alternatívne rozsudok okresného súdu zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného zvýraznil, že v jeho prípade verejná ochrankyňa práv jednoznačne konštatovala, že Ústav na výkon väzby a ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica zasiahol do jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie a porušenie jeho základných práv a slobôd taktiež potvrdil aj podpredseda Krajského súdu v Banskej Bystrici prípisom zo dňa 30.07.2018 pod sp. zn. 1SprS/31/2018, v ktorom konštatoval prietahy v konaní vzhľadom na celkovú dĺžku trestného konania na Okresnom súde v Revúcej, pod sp. zn. 1T/73/2017, ktorá prekročila medze primeranosti tohto konania, a preto sťažnosť považoval za dôvodnú. Porovnaním týchto dvoch dokumentov je možné dospieť k záveru, že v oboch prípadoch na to príslušné orgány konštatovali nesprávny úradný postup orgánov verejnej moci. K vzniku nemajetkovej ujmy sa žalobca vyjadril aj vo svojej svedeckej výpovedi na nariadenom pojednávaní súdu dňa 16.06.2021, v ktorej poukázal na to, že nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci, konkrétne neumožnením telefonického kontaktu, mu bola spôsobená značná nemajetková ujma. Poukázal tiež na to, že v materiálnom právnom štáte musí štát niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ak nimi zasiahol do základných práv občana. Nemožno prehliadnuť, že štát nemá slobodnú vôľu ale je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Rovnako nesúhlasil z argumentáciou žalovanej ohľadne odvolania týkajúceho sa trov konania. Priznanie plnej náhrady trov konania z prisúdenej sumy považoval za odôvodnené interpretáciou pojmu úspech vo veci, keďže ten sa musí skúmať čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Odvolanie žalovaného preto považoval za neopodstatnené a nedôvodné.

7. Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd, viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP), viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP), prejednal odvolania žalobcu a žalovaného bez nariadenia pojednávania (a contrario § 385 ods. 1 CSP) a rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutých častiach zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a v zmysle § 391 ods. 1 CSP vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

8. Jedným zo zákonných dôvodov pre zrušenie rozhodnutia je existencia vady konania, ktorá sa prejavila v takom nesprávnom procesnom postupe, ktorým súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Základný rámec práva na spravodlivé súdne konanie použiteľný pre civilné konanie je obsiahnutý v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Jednotlivé čiastkové práva, ktoré tvoria obsah práva na spravodlivý proces je možné vyvodiť predovšetkým z rozhodovacej činnosti ESLP. Patrí sem najmä právo na prístup súdu, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na verejnosť konania a rozhodnutia, právo na rozhodnutie v primeranej lehote a právo na spravodlivé prejednanie veci. V rámci práva na spravodlivé prejednanie veci je možné zdôrazniť princíp rovnosti strán, princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania a právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. Pochybením súdu je tak aj nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré nerefektuje na skutkovú a právnu stránku veci, nevychádza z navrhnutých a vykonaných dôkazov a nedáva odpoveď na základné otázky sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia totiž musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Pokiaľ okresný súd vyhodnotil skutkový stav iba všeobecne a formalisticky bez toho, aby sa jasne, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čo je dôvodom pre zrušenie rozhodnutia.

9. V konaní pred okresným súdom si žalobca uplatnil dva nároky na nemajetkovú ujmu, ktoré mu mali vzniknúť nesprávnymi úradnými postupmi, a to v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.

10. Konkrétne za nesprávny úradný postup žalobca považoval najmä: a) nerozhodnutie o žiadostiach, resp. sťažnostiach, konkrétne o poradí vylúchu svedkov, o návrhu na vykonanie dokazovania, napr. trestným spisom OS PZ SR OKP Revúca sp. zn. ORP-246/VYS-RA-2017, o výhradách proti pribratiu znalca, neumožnenie nazretia do spisu, neumožnenie telefonického kontaktu s obhajcom a b) že vo veci došlo k prietahom, a to najmä v konaní pred Okresným súdom Revúca pod sp. z n. 1T/73/2017.

11. Pokiaľ ide o požadovanú náhradu uvedenú v ods. 9 bode a), okresný súd dostatočne odôvodnil aj s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28.11.2018 sp. zn. 3To/156/2018, ako aj s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.02.2020 sp. zn. 6Tdo/40/2019, že nerozhodovanie o žiadostiach, resp. sťažnostiach, o návrhoch na vykonanie dokazovania, o výhradách proti pribratiu znalca, neumožnenie nazretia do spisu, nie sú dôvodom pre nesprávny úradný postup,

pretože tieto skutočnosti sú riešené v rámci konania vo veci samej, pričom aj najvyšší súd ustálil, že na zistení skutkového stavu vo veci boli súdom vykonané všetky dôkazy zákonným spôsobom a zároveň náležite vyhodnotené, a teda k porušeniu práva na spravodlivý proces v tomto rozsahu vo vzťahu k žalobcovi nedošlo.

12. V rámci namietaného nesprávneho úradného postupu uvedeného v ods. 9 pod bodom a) ohľadne žalobcu tak zostala nedoriešená len otázka nesprávneho úradného postupu vo vzťahu k neumožneniu telefonického kontaktu žalobcu s obhajcom v rámci prípravného konania v čase, keď žalobca bol vo väzbe. Za porušenie práva vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom v rozsahu uvedenom pod písm. a/ si žalobca uplatnil nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 10 000,- Eur, pričom súd prvej inštancie žalobu žalobcu v tejto časti v plnom rozsahu zamietol.

13. Odvolanie proti zamietnutiu žaloby v tejto časti podal žalobca, pričom poukazoval na to, že verejná ochrankyňa práv listom zo dňa 07.05.2018 konštatovala porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie chráneného ustanovením článku 6 ods. 3 písm. c/ Dohovoru na tom základe, že o výkone väzby bolo žalobcovo právo na telefonický kontakt s obhajcom porušené.

14. V tejto súvislosti žalobca v odvolaní namietal nedostatočné odôvodnenie zamietnutia jeho žaloby, pretože okresný súd zamietnutie žaloby odôvodnil len tým, že konštatovanie verejnej ochrankyne práv zo dňa 07.05.2018 o porušení práva žalobcu na telefonický kontakt s obhajcom je dostatočné zadostučinenie v zmysle ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. s prihliadnutím na skutočnosti, keď nebolo preukázané, že by mu porušenia tohto práva spôsobilo nejakú takú ujmu, pri ktorej by samotné konštatovanie porušenie práva nebolo dostatočným zadostučinením.

15. V tejto súvislosti žalobca správne poukázal na to, že aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu SR (napr. II. ÚS 115/03) vyplýva, že súčasťou základného práva na spravodlivý proces (konanie) podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že odôvodnenie zamietavého rozsudku v tejto časti uplatneného nároku na nemajetkovú ujmu v peniazoch za nesprávny úradný postup je všeobecné a nedostatočné a vyhodnotenie tohto dôkazu (upovedomenia verejnej ochrankyne práv zo dňa 07.05.2018) ako dostatočného zadostučinenia, je proporčne nevyvážené k vyhodnoteniu inej listiny, ktorou boli konštatované porušenia práva žalobcu, a to odpoveď podpredsedu Krajského súdu v Banskej Bystrici na sťažnosť na prieťahy v konaní pod sp. zn. 1SprS/31/2018 zo dňa 30.07.2018, v ktorom sťažnosť žalobcu na prieťahy v konaní Okresného súdu Revúca pod sp. zn. 1T/73/2017 bola vyhodnotená ako dôvodná. Aj odôvodnenie okresným súdom, že „nebolo preukázané, že by mu porušenie tohto práva spôsobilo nejakú takú ujmu, pri ktorej by samotné konštatovanie porušenie práva nebolo dostatočným zadostučinením“, je koncipované len všeobecne, bez vyhodnotenia, či a aké dôkazy žalobca produkoval na preukázanie svojich tvrdení, či vôbec žalobca uniesol v tomto smere dôkazné bremeno, resp. ako boli dôkazy preukazované žalobcom hodnotené.

16. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenie práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

17. Základné právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v zmysle článku 46 ods. 3 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, nie je absolútne, ale v záujme zabezpečenia právnej istoty podlieha (s prihliadnutím na článok 46 ods. 4 Ústavy v spojení s článkom 51 ods. 1 Ústavy) ústavným obmedzeniam upravujúcim predpoklad na jeho uplatnenie (III. ÚS 155/2011). Podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu upravuje zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Tento zákon v ustanovení § 17 ods. 1 a 2 priznáva poškodeným, ktorým vznikla škoda nesprávnym úradným postupom, právo na náhradu skutočnej škody a ušlého zisku. Priznáva im aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy, a to za súčasného splnenia dvoch podmienok, a) že samotné konštatovanie porušenie práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu a b) že nie možné túto vzniknutú ujmu uspokojiť inak, čo môže byť napr. formou verejného ospravedlnenia, uverejnením rozsudku, znením jeho odôvodnenia, konštatovaním porušenie práva príslušným orgánom a pod.

18. Dôkazné bremeno sa chápe v spojitosti s procesnou zodpovednosťou strany konania za to, že ak v konaní neboli preukázané jej tvrdenia, prejaví sa to v jej procesnom neúspechu. Označenie

rozhodujúcich skutočností znamená prezentovanie okolností, od ktorých žalobca v súdnom spore odvodzuje opodstatnenosť svojho návrhu, pričom ich označenie má aj procesnoprávne dôsledky. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej než majetkovej sféry poškodeného, a teda môže predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a pod. Zákon pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy výslovne demonštratívny výpočetom stanovuje kritériá, ktoré je potrebné vždy posúdiť s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu. Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy nie je tak ponechané na ľubovôľu súdu, ale musí byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu na základe dokazovania vykonaného najmä na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby, v ktorom smere dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného. V tejto súvislosti možno vo všeobecnosti konštatovať, že určitým vodítkom pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy by mala byť jej primeranosť. Z uvedenej právnej úpravy, ktorá stanovuje okruh skutočností, na ktoré je potrebné pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadnuť potom vyplýva, že nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy nemožno vyvodiť už zo samotnej existencie nesprávneho úradného postupu, bez zreteľa na následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby, závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že nečinnosť orgánu verejnej moci, či zbytočné prietahy v konaní nepochybne znamenajú samé osebe pre poškodeného určitú imateriálnu ujmu, to však ale poškodeného nezabavuje povinnosti preukázať, v prípade uplatňovania jej peňažnej náhrady, vznik tejto nemajetkovej ujmy v jednotlivých oblastiach života a intenzitu zásahu, ako aj to, že iba samotné konštatovanie porušenie práva nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie, či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy.

19. Vo vzťahu k nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu nesprávneho úradného postupu pri neumožnení telefonického kontaktu žalobcu s obhajcom v priebehu výkonu jeho väzby, je preto dôležité zo strany žalobcu preukázať, vzhľadom na to, že si uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy, aké boli následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky jeho života, závažnosť ujmy, okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, či v spoločenskom uplatnení. Žalobca tiež musí preukázať to, že iba samotné konštatovanie porušenie práva nebolo dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie, či zmiernenie vzniknutej ujmy, ale že táto ujma mala dopad na jeho ďalší život.

20. Z tohto hľadiska preto odvolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia okresným súdom len tým spôsobom, že konštatovanie verejnej ochrankyne práv zo dňa 07.05.2018 o porušení práva žalobcu na telefonický kontakt s obhajcom, je dostatočným zadosťučinením v zmysle ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., nie je dostatočné, keď konkrétne nezohľadnil a neodôvodnil, prečo samotné konštatovanie porušenie práva je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie, či zmiernenie vzniknutej ujmy na strane žalobcu a nevyhodnotil, či žalobca uniesol dôkazné bremeno ohľadne následkov dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života žalobcu, závažnosť ujmy, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, či spoločenskom živote, ako aj vzhľadom na okolnosti, za ktorých k nej došlo. Z tohto dôvodu preto v tejto časti rozhodnutie okresného súdu bolo potrebné zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že je potrebné vypočítať žalobcu ohľadne vyššie uvedených skutočností, tieto skutočnosti následne opätovne vyhodnotiť a v tomto rozsahu rozhodnutie náležite odôvodniť.

21. Pokiaľ ide o žalobu žalobcu v časti o zaplatenie 10 000,- Eur, ktorú žalobca požadoval z dôvodu, že vo veci vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 1T/73/2017 došlo k prietahom v konaní, kde za prietahy v konaní ako nesprávny úradný postup bola žalobcovi prisúdená suma 1 000,- Eur voči žalovanému a v prevyšujúcej časti bola jeho žaloba (v rozsahu 9 000,- Eur) zamietnutá, podal odvolanie žalovaný. Žalobca odvolanie proti rozsudku okresného súdu, ktorým bola žaloba v tomto rozsahu v prevyšujúcej časti (9 000,- Eur) zamietnutá, odvolanie nepodal, preto v tejto časti rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť. Okresný súd priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu v rozsahu 1 000,- Eur s prihliadnutím na to, že podpredsedom Krajského súdu v Banskej Bystrici odpoveďou zo dňa 20.08.2018 pod číslom 1 SprS/31/2018 bola sťažnosť žalobcu na prietahy v konaní s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania, ktorá prekračuje medze primeranosti konania považovaná za dôvodnú. Okresný súd síce konštatoval, že nezistil následky v súkromnom živote žalobcu (žalobca ani nenavrhol žiadne dôkazy v tomto smere), napriek tomu žalobcovi nemajetkovú ujmu priznal, a to len z dôvodu, že súd vychádzal z oznámenia podpredsedu krajského súdu o tom, že vo veci došlo k prietahom.

22. Odvolací súd v tomto smere musí súhlasiť s odvolaním žalovaného a jeho konštatovaním, že samotná Ústava SR v článku 127 ods. 3 a 4 rozlišuje medzi rozhodovaním ústavného súdu o tom, či došlo k porušeniu základných ľudských práv a slobôd podľa článku 127 Ústavy, za ktoré je potrebné

poskytnutie primeraného zadosťučinenia, a rozhodovaním všeobecných súdov o zodpovednosti za škodu alebo inú ujmu spôsobenú konaním, ktorým došlo k porušeniu týchto práv a slobôd. Nárok na náhradu škody, vrátane nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci uplatnený podľa zákona č. 514/2003 Z. z. teda stojí mimo rámca nároku na primerané zadosťučinenie za porušenie základného práva, a na jeho oprávnenosť je potrebné preukázať vznik nemajetkovej ujmy, ako aj následky vyvolané porušením práva. Aj v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. aj keď je táto nemajetková ujma uplatnená žalobcom za prieťahy v súdnom konaní ako nesprávny úradný postup, žalobca znáša dôkazné bremeno preukázania vzniku ujmy (následkov), ktorá mu mala byť v dôsledku nesprávneho úradného postupu spôsobená (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/273/2013 zo dňa 29.05.2014).

23. Nesprávny úradný postup aj v prípade konštatovania prieťahov v súdnom konaní, pokiaľ je nárok na nemajetkovú ujmu uplatňovaný v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., nemožno považovať bez ďalšieho za konanie, v dôsledku ktorého by žalobcovi automaticky prináležal nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy, ale je potrebné vychádzať z toho, či žalobca dostatočne spoľahlivo preukázal dôvodnosť uplatnenej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, či náležite preukázal vznik konkrétnych nepriaznivých následkov, ktoré mu mali v súvislosti s nesprávnym úradným postupom vzniknúť a či jeho tvrdenia v tomto smere v konaní boli aj dôkazmi podložené. Žalobcu v takomto spore zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu vznikla nemajetková ujma, na ktorej reparáciu je potrebné priznať aj náhradu v peniazoch. Konanie v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. pokiaľ ide o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, totiž nemožno stotožňovať čo do jeho účelu a cieľa s konaním pred Ústavným súdom SR a priznaním odškodnenia v tomto konaní, pretože len Ústavný súd (a v rámci Európskej únie iba Európsky súd pre ľudské práva) má tú kompetenciu, že na požadovanie a priznanie morálnej ujmy stačí vo všeobecnosti konštatovanie prieťahov v súdnom konaní, pričom výšku morálnej ujmy nie je potrebné preukazovať, nakoľko táto sa priznáva automaticky v závislosti od prieťahov v konaní.

24. Uvedený postup sa však neuplatňuje pri aplikácii zákona č. 514/2003 Z. z., čiže pri preukazovaní nároku na nemajetkovú ujmu, nakoľko priznanie nemajetkovej ujmy nastupuje až v prípade, ak konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením; v tomto prípade, ak konštatovanie porušenia práva pri odpovedi podpredsedu Krajského súdu v Banskej Bystrici na sťažnosť žalobcu ohľadne prieťahov v konaní pod sp. zn. 1 SprS/31/2018 zo dňa 20.08.2018 nie je dostatočným zadosťučinením. V takomto prípade následne nemajetkovú ujmu je potrebné určovať v súlade s § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život, prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy posudzovať vzhľadom na okolnosti, za ktorých k nej došlo, ako aj vzhľadom na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v jeho súkromnom živote, prípadne v spoločenskom uplatnení, a to podľa noriem súkromného práva.

25. Okresný súd pri rozhodovaní o nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy za nesprávny úradný postup spočívajúci v prieťahoch v konaní vedenom na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 1T/73/2017, kedy priznal žalobcovi 1.000,- Eur voči žalovanému sa dôsledne predpokladmi pre priznanie tejto nemajetkovej ujmy vo vyššie naznačenom smere nezaoberal, nemajetkovú ujmu priznal len vzhľadom na konštatovanie prieťahov v konaní podpredsedom Krajského súdu v Banskej Bystrici v odpovedi na sťažnosť žalobcu ohľadne prieťahov v konaní, pričom sám súd konštatoval, že nezistil následky v súkromnom živote žalobcu a žalobca ani nenavrhol žiadne dôkazy v tomto smere. Takéto rozhodnutie spôsobuje zmätočnosť a vnútornú rozpornosť rozhodnutia okresného súdu, preto odvolaciemu súdu nezostala iná možnosť, než aj v tejto časti rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že v novom rozhodnutí okresný súd je povinný prihliadnúť na osobu poškodeného, závažnosť vzniknutej ujmy, okolnosti, za ktorej k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v jeho súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení.

26. Okresný súd zamietol žalobu aj v časti ohľadom požadovaných úrokov z omeškania poukazujúc na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/185/2011, podľa ktorého povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania. Pokiaľ žaloba v tejto časti bola rozsudkom okresného súdu zamietnutá, v tomto rozsahu nebolo podané odvolanie ani jednou zo strán, preto aj v tejto zamietavej časti rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť.

27. Rozsudok okresného súdu tak bol zrušený vo výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 000,- Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (za prieťahy v konaní ako nesprávny úradný postup) a v rozsahu, ktorým v prevyšujúcej časti bola žaloba žalobcu zamietnutá ohľadne uplatnenia nemajetkovej ujmy 10 000,- Eur vo vzťahu k nesprávnemu úradnému postupu z dôvodu neumožnenia žalobcovi telefonicky komunikovať so svojim obhajcom v priebehu výkonu väzby.

Vo zvyšnej časti, v ktorej v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá (9 000,- Eur ako nemajetková ujma za prieťahy v konaní, ako aj uplatnené úroky z omeškania z nemajetkovej ujmy), nakoľko rozsudok okresného súdu nebol ani jednou zo strán v tejto časti odvolaním napadnutý, rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť.

28. Odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutých častiach, ako aj v závislom výroku o trovách konania.

29. Vo vzťahu k náhrade trov konania v sporoch, kedy je uplatňovaná nemajetková ujma a výsledok sporu je závislý od úvahy súdu, sa odvolací súd nestotožnil s odvolaním žalovaného, že aj v takomto prípade by o trovách konania malo byť rozhodované podľa pomeru úspechu vo veci.

30. Odvolací súd zastáva názor prezentovaný aj v komentári Civilného sporového poriadku doc. JUDr. Marek Števíček, PhD. a kolektív, C. H. Beck, 2016, strana 926-927, podľa ktorého zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo), alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Žalobcu je preto nevyhnutné považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu (alebo od znaleckého posudku). Nemožno však opomenúť ani fakt, že strany zámerne výšku sporu nadhodnotia, aby napr. odmena advokáta bola čo najvyššia a pod. Súdna prax sa v takom prípade prikláňa k riešeniu, a to najmä s ohľadom na zastúpenie strany advokátom, ktorý má poznať aspoň bežnú judikatúru v žalovanej veci, napriek tomu, že bol žalobca v základe sporu úspešný, takýto výkon práva by ho nemal chrániť a náhradu trov konania nepriznávala nikomu alebo postupovala podľa zásady úspechu. V tomto smere na názore nič nemení ani rozhodnutie Ústavného súdu SR IV. ÚS 652/2018-44 zo dňa 13.02.2020, ktorý riešil situáciu zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie síce v jeho základe, ale v podobe jeho neprimeranej a zjavne nadsadenej výške vo vzťahu k ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

31. Vec v odvolaní napadnutej časti bola zrušená a vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý zároveň rozhodne aj o trovách konania s prihliadnutím na vyššie naznačený princíp rozhodovania o náhrade trov konania v prípade, ak výška plnenia závisí od úvahy súdu.

32. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).